

Georges Bataille
THEORIE VAN DE RELIGIE

De originele Franse tekst werd bewerkt door Thadée Klossowski

Oorspronkelijk gepubliceerd als *Théorie de la Religion* door
Éditions Gallimard (1973)

Vertaling: Marc Bekaert

ASP

Inhoud

<i>Waar dit boek zich situeert</i>	10
Introductie	13
Eerste deel	18
DE BASISGEGEVENS	
I Het dierlijke bestaan	19
§ 1 De immanentie tussen het etende en het geconsumeerde dier	19
§ 2 De afhankelijkheid en de autonomie van het dier	22
§ 3 De poëtische leugen van het dierlijke bestaan	23
§ 4 Het dier is in de wereld zoals water is in water	28
II De mens en de ontwikkeling van de profane wereld	32
§ 1 De positie van het object: het werktuig	32
§ 2 De positie van immanente elementen ten opzichte van de objecten	36
§ 3 De positie van de dingen als subject	39
§ 4 Het Opperwezen	40
§ 5 Het heilige	42
§ 6 De geesten en de goden	44
§ 7 De positie van de wereld der dingen en de positie van het lichaam als ding	46
§ 8 Het geconsumeerde dier, het kadaver en het ding	48
§ 9 De arbeider en het werktuig	51

III Het offer, het feest en de beginselen van de heilige wereld	54
§ 1 De noodzaak waaraan het offer beantwoordt en het principe waar het offer op berust	54
§ 2 De irrealiteit van de goddelijke wereld	56
§ 3 De gewone band tussen de dood en het offer	57
§ 4 De consumptie van het offer	62
§ 5 Het individu, de angst en het offer	64
§ 6 Het feest	67
§ 7 De beheersing, de interpretatie van het feest in dienst van het nut en de positie van de groep	70
§ 8 De oorlog: de illusie die de ontketening van het geweld op de buitenwereld richt	74
§ 9 De ontketening in de oorlog herleid tot het ketenen van de mens als handelswaar	76
§ 10 Het mensenoffer	77

Tweede deel 81

DE RELIGIE BINNEN DE GRENZEN VAN DE REDE
(Van de militaire orde naar de industriële groei)

I De militaire orde	82
§ 1 De overgang van een evenwicht tussen de beschikbaarheid en het aanwenden van de middelen naar de accumulatie van de middelen in functie van hun groei	82
§ 2 De positie van het Imperium als het universele ding	83
§ 3 Het recht en de moraal	84
II Het dualisme en de moraal	87
§ 1 De positie van het dualisme en het verschuiven van de grens tussen het heilige en het profane	87
§ 2 De ontkenning van de immanentie van het goddelijke en de positie van deze ontkenning binnen de transcendentie van de rede	92
§ 3 De rationele uitsluiting van de waarneembare wereld en het geweld van de transcendentie	95

III De bemiddeling	99
§ 1 De algemene zwakheid van de morele godheid en de kracht van het kwaad	99
§ 2 De bemiddeling van het kwaad en de onmacht van de wrekende godheid	102
§ 3 Het offeren van de godheid	103
§ 4 Het goddelijke, uitgeleverd aan de ingreep van de productie	106
IV De industriële ontwikkeling	109
§ 1 De bevestiging van de totale afwezigheid van relaties tussen de goddelijke intimiteit en de orde van het reële	109
§ 2 Totaalbeeld van de relaties tussen de productie en de onproductieve destructie	113
§ 3 De wereld van de voltooide reductie of de heerschappij van de dingen	116
§ 4 Het tot stand komen van het heldere bewustzijn van het ding, of de wetenschap	119
§ 5 Het zelfbewustzijn	123
§ 6 De algemene vernietiging van de dingen	128
Voor wie ...	137
Appendix: ALGEMEEN OVERZICHT EN REFERENTIES	138
Geactualiseerde bibliografie	149

Georges Bataille

THEORIE VAN DE RELIGIE

Toelichting en commentaar bij een a-theologie

Marc Bekaert

ASP

Inhoud

Ten geleide	11
I Situering van <i>Théorie de la religion</i> in het oeuvre van Bataille	15
II Synopsis en toelichting bij de redenering	19
1 Inleiding	19
2 Dierlijkheid	20
3 Het werktuig	21
4 Het heilige	24
5 Het offer	27
6 Het feest	29
7 Het basisprobleem van de religie	30
8 Oorlog	30
9 De militaire orde	32
10 De wet en de moraal	32
11 Geweld en bemiddeling	34
12 Wetenschap en zelfbewustzijn	36
III Theorie van de religie: schematische benadering van de dialectische structuur	39
Schematisch overzicht	
1.1 Volkomen immanentie	41
1.2 Mensheid en transcendentie	42
1.3 Het offer, het feest en de sacrale wereld	44
2.1 De militaire orde	46
2.2 Het dualisme en de moraal	46
2.3 Mediatie	47
2.4 De industrie	48

Schema: de eigenschappen van immanentie en transcendentie bij Georges Bataille	49
--	----

IV Toelichting en commentaar bij de tekst van Bataille	51
Waar dit boek zich situeert	56
Introductie	58

Eerste deel	
DE BASISGEGEVENS	69

I Het dierlijke bestaan	69
--------------------------------	----

§ 1 De immanentie tussen het etende en het geconsumeerde dier	69
§ 2 De afhankelijkheid en de autonomie van het dier	79
§ 3 De poëtische leugen van het dierlijke bestaan	83
§ 4 Het dier is in de wereld zoals water is in water	94

II De mens en de ontwikkeling van de profane wereld	102
--	-----

§ 1 De positie van het object: het werktuig	103
§ 2 De positie van immanente elementen ten opzichte van de objecten	113
§ 3 De positie van de dingen als subject	117
§ 4 Het Opperwezen	118
§ 5 Het heilige	122
§ 6 De geesten en de goden	126
§ 7 De positie van de wereld der dingen en de positie van het lichaam als ding	130
§ 8 Het geconsumeerde dier, het kadaver en het ding	133
§ 9 De arbeider en het werktuig	137

III Het offer, het feest en de beginselen van de heilige wereld	141
--	-----

§ 1 De noodzaak waaraan het offer beantwoordt en het principe waar het offer op berust	141
§ 2 De irrealiteit van de goddelijke wereld	143
§ 3 De gewone band tussen de dood en het offer	146
§ 4 De consumptie van het offer	155

§ 5	Het individu, de angst en het offer	159
§ 6	Het feest	164
§ 7	De beheersing, de interpretatie van het feest in dienst van het nut en de positie van de groep	170
§ 8	De oorlog: de illusie die de ontketening van het geweld op de buitenwereld richt	176
§ 9	De ontketening in de oorlog herleid tot het ketenen van de mens als handelswaar	180
§ 10	Het mensenoffer	182
Tweede deel		
	DE RELIGIE BINNEN DE GRENZEN VAN DE REDE (Van de militaire orde naar de industriële groei)	187
I	De militaire orde	189
§ 1	De overgang van een evenwicht tussen de beschikbaarheid en het aanwenden van de middelen naar de accumulatie van de middelen in functie van hun groei	189
§ 2	De positie van het Imperium als het universele ding	194
§ 3	Het recht en de moraal	196
II	Het dualisme en de moraal	203
§ 1	De positie van het dualisme en het verschuiven van de grens tussen het heilige en het profane	203
§ 2	De ontkenning van de immanentie van het goddelijke en de positie van deze ontkenning binnen de transcendentie van de rede	212
§ 3	De rationele uitsluiting van de waarneembare wereld en het geweld van de transcendentie	217
III	De bemiddeling	222
§ 1	De algemene zwakheid van de morele godheid en de kracht van het kwaad	222
§ 2	De bemiddeling van het kwaad en de onmacht van de wrekende godheid	226
§ 3	Het offeren van de godheid	227
§ 4	Het goddelijke, uitgeleverd aan de ingreep van de productie	231

IV De industriële ontwikkeling	236
§ 1 De bevestiging van de totale afwezigheid van relaties tussen de goddelijke intimiteit en de orde van het reële	236
§ 2 Totaalbeeld van de relaties tussen de productie en de onproductieve destructie	243
§ 3 De wereld van de voltooide reductie of de heerschappij van de dingen	247
§ 4 Het tot stand komen van het heldere bewustzijn van het ding, of de wetenschap	253
§ 5 Het zelfbewustzijn	262
§ 6 De algemene vernietiging van de dingen	273
 Bibliografie	 285